

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32.—, polletno
din 16.—, četrtletno din 9.—, ino-
zemstvo din 64.—
Pošno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000.—, pol strani din 1000.—,
četrt strani din 500.—, 1/8 strani
din 250.—, 1/16 strani din 125.—
Mail oglasi vsaka beseda din 1.—

Slabemu boj, dobremu vsestranska podpora!

Papež Pij XI. je nedavno rekel nekim katoliškim osebnostim v Italiji te-le besede: »Naše srce je žalostno, ker ne morejo katoličani v Italiji vzdrževati enega dobrega in močnega lista, dočim liberalci trošijo milijone za svoj tisk.« Italijanski katoličani imajo precejšnje število časnikov in listov, ki jih vzdržujejo z velikimi žrtvami. In vendar ne more njihovo časopisje konkurirati z laži-svobodomiselnim tiskom. To dejstvo napolnjuje očetovsko srce rimskega papeža z bridkostjo in žalostjo. Med drugimi narodi je bilanca tiska za katoličane še bolj klaverna, ponekod hučo pasivna. V istem razmerju se bol sv. Očeta stopnjuje.

Tožba sv. Očeta opominja katoličane, kateremukoli narodu pripadajo in kjerkoli prebivajo, na njihovo dolžnost do krščanskega tiska. Papeževa tožba je prav za prav obtožba vernikov. Ko bi se vsi zavedali svojih krščanskih dolžnosti, ki jih imajo izpolnjevati v sedanjem času, bi ne dali povoda vrhovnemu poglavarju Kristusove cerkve, da mu bol pretresa srce. Ena izmed prvih dolžnosti, ki jih mora danes izvrševati kristjan v javnosti, je ta, da podpira dobre organe javnega mnenja, in to so dobri časniki in krščanski listi. Sedanjí sv. Oče je vztrajen in neomajen propovednik Katoliške akcije, ki ni nič drugega kot celotno uresničevanje krščanske misli in katoliške morale v javnem življenju. Zato se ne smemo čuditi, da med raznim panogami krščanskega apostolata, ki je danes tako potreben, poudarja predvsem apostolat krščanskega tiska.

Podpora krščanskega tiska je dobro delo. Papež Pij X., ki je bil goreč propovednik Evharistije in krščanske pobožnosti, je to delo visoko cenil ter ga tako vrednotil, kot gradnjo cerkva. Ako bi bili vsi katoličani širom sveta poslušali opomine vrhovnega predstojnika Kristusove cerkve, ne bi bilo prišlo do žalostnih razmer, pod katerimi prav težko trpijo kristjani v mnogoterih državah. Ko so dremali, je prišel sovražnik ter zasejal ljuljko na polje javnega življenja. Vznikli so ne- in protikrščanski časniki, se ojačili in razširili ter ubijajo med ljudmi vero in pošteno življenje. Katoličani kaj radi pozabljajo na opomin katekizma, da veri škoduje veri sovražno berivo ter da proti veri greši, kdor bere veri sovražne spise. Kazen za ta greh ni prihranjena za onstransko življenje, marveč jo katoliško ljudstvo mora že tudi čutiti na tem svetu, ker ga tlačijo,

pritisakajo, preganjajo in mučijo razni laži-svobodomiselní, naprednjaški, socialistični in komunistični elementi, ki so si ljudstvo prej podvrgli s svojimi nekrščanskimi knjigami in protikrščanskimi časniki in listi.

Kdor noče slabih nasledkov, se mora boriti zoper slabe vzroke. Slabe knjige, nekrščanski časniki povzročajo samo zlo. Zato pa jim mora veljati naš boj. V borbi zoper zlo ne smemo popuščati, marveč moramo napredovati. Nekrščanskemu tisku naš boj, dosleden, smotren, neizproslen! Iz vsake krščanske slovenske hiše naj

izgine vsak časnik in vsak list, ki ni povse krščanski! Ko se leto nagiba v zaton, je čas, da iztrebimo to nekrščansko nesnago iz naših hiš! Naj se starši zavedajo, da so odgovorni za kvarjenje svojih otrok, ako jim dovoljujejo slabo berivo, kaj šele, ako jim ga oskrbujejo. V krščanske hiše krščanske časnike in liste! To bodi vaš sklep, ki ga morate izvršiti v zadnjem mesecu odhajajočega leta. Agitirajte za svojega prijatelja, s katerim vas vežejo krepke vezi katolištva in slovenstva, za »Slovenskega gospodarja«! Potrudite se, da mu poleg starih pridobite čim največ novih prijateljev, bralcev in naročnikov!

V NAŠI DRŽAVI

Praznik zedinjenja dne 1. decembra se je povsod v državi slovesno obhajal. S posebno slovesnostjo se je praznoval v Sloveniji. Proslav, ki so se vršile ne samo po mestih in trgih, marveč tudi v podeželju, se je ljudstvo udeleževalo v izredno velikem številu. Vsi sloji naroda so dali izraza svojemu globokemu prepričanju o pomenu narodne države. Ljudstvo je manifestiralo z udeležbo pri cerkvenih slovesnostih, z obhodi in svečanostnimi prireditvami svojo ljubezen do domovine in države in svojo zvestobo jugoslovanskemu kralju in vladarskemu domu. Nekateri pa, ki jedo trdi kruh opozicije, so praznik zedinjenja in bratstva »obhajali« v domačem zapečku. To je patriotizem na odpuved.

Prestop močne skupine Pribičevićevih pristašev v JRZ. Pribičevićeva bivša sam. demokratska stranka se je razcepila letošnjo spomlad. Del pristašev rajnega Svezozarja Pribičevića se je zbral spomladi v Belgradu in je osnoval novo vodstvo stranke. Prvotno vodstvo bivših samost. demokratov pod Adamom Pribičevićem je sklenilo z dr. Mačkom 8. oktobra sporazum, ki nikakor ni bil po volji zgoraj omenjeni skupini SDS. S sporazumom nezadovoljni bivši demokrati so se združili in izdali proglaš, v katerem so ostro obsodili sporazum in so oznanili javnosti, da se ločijo od SDS. Na državni praznik 1. decembra se je oglašilo odposlanstvo s sporazumom z Mačkom nezadovoljnih bivših samostojnih demokratov pri dr. M. Stožadinoviču in mu je izročilo spomenico, v kateri je naglašena pripravljenost prestopa v JRZ. Z JRZ so se združile znane politične osebnosti iz vrst bivše Pribičevićeve SDS in je med temi 40 zastopnikov raznih odborov bivše SDS iz Baranje, Like, Bos. Krajine,

Slavonije, Srema, Srbije in Južne Srbije. Pri sporazumaših so ostali poleg Adama Pribičevića še znani Venčeslav Wilder, Krizman, Budisavljevič in dr. Kosanovič.

V DRUGIH DRŽAVAH

Po obisku francoskih ministrov v Londonu. Naš list je že poročal, da sta se mudila francoski min. predsednik Chautemps in zunanji minister Delbos 29. in 30. nov. v Londonu. Imela sta več razgovorov z angleškim predsednikom vlade, zunanjim ministrom in z ostalimi člani vlade. Znani angleški politik in posredovalec med Anglijo in Nemčijo, lord Halifax, je poročal francoskima državnikoma obširno o svojem potovanju po Nemčiji in o razgovorih z vodilnimi nemškimi politikami. Ob času bivanja predstaviteljev Francije v angleški prestolnici so bila obravnavana vsa vprašanja, ki se tičejo Evrope in predvsem: kolonijalno vprašanje ter španska vojna. Predmet razgovorov so bili tudi dogodki na Daljnem vzhodu. Francoza sta bila na dvoru in povabljeni od kralja Jurija VI. na kosilo.

Francoski zunanji minister na obisku na Poljskem in po prestolicah držav Male zveze. Zgoraj poročamo, da se je mudil francoski zunanji minister koncem novembra v Londonu. Iz Londona se je odpeljal v Varšavo, kjer je imel 4. decembra razgovore s poljskim zunanjim ministrom Beckom. Za svojega bivanja v prestolici Poljske je Delbos obiskal predsednika Skladovskega, maršala Rydz-Smyglija in predsednika republike Moscickega. Dne 7. decembra je že bil Delbos v Bukarešti. Potovanje francoskega zunanjega ministra bi naj služilo utrditvi političnih zvez med Francijo, Poljsko, Romunijo, Jugoslavijo in Čehoslovaško. Ob priliki omenjenih obiskov je skušal Francoz proučiti stališče omenjenih držav Evrope napram protikomunistični zvezi, katero so sklenile: Italija, Nemčija in Japonska.

Krasne ilustrirane poštne dopisnice Sv. Cirila in Metoda so najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo en dinar

Važna sprememba določil turške ustave. Turški parlament je izglasoval spremembo ustave v toliko, da ima odslej predsednik republike pravico imenovanja članov vlade in razpusta parlamenta.

Sestanek držav Rimske zveze. V Rimu se bo vršil januarja sestanek držav Rimske zveze, v katero spadajo: Italija, Avstrija in Madžarska. Ob tej priliki bodo razpravljali zastopniki omenjenih držav o novem političnem položaju, ki je nastal v Evropi z zблиževanjem med Nemčijo in Anglijo.

Uveljavljanje nove ustave na Irskem. Na Irskem, ki noče nobene skupnosti z Angleško, stopi v veljavo nova ustava dne 29. decembra. Irška država bo nosila ime Eire, angleški se bo pa imenovala Ireland.

Novice iz španske državljanske vojne.

Brezuspešna pogajanja za mir v Španiji

Čudno se je zdelo vsem, ki so pazno zasledovali dogodke na Španskem, zakaj že ni začel general Franco one velike ter zadnje ofenzive, s katero se je hotel polastiti Madrida in popolnoma streti moč rdečih. Angleško časopisje trdi, da so priprave za ta največji Francov napad že navno končane in razpolaga vodja nacjonalistov za zaključek krvave igre s 1000 bojnimi letali in 1500 topovi poleg raznega drugega orožja. Franco je odložil svojo ofenzivo, ker so se vršila prikrita pogajanja za sklenitev premirja med vojskujočima se strankama. Do ugodnega zaključka ni došlo, ker je zahteval general Franco, da mu mora izročiti rdeča vlada v Valenciji vse zlato, katerega je ugrabila bivši španski narodni ali državni banki. To zlato je že davno odromalo v sovjetsko Rusijo za nabavo orožja in streliva. Mesto zlata so ponudili rdečkarji nacjonalistom vso iz Rusije pripeljano in še preostalo orožje. Mesto zlata — orožje, na ta pogoj za premirje ni prištal general Franco. Oba sovražna si španska tabora se kljub prizadevanje Anglije ne bosta mirno pobotala. Pričetek Francove zaključne ofenzive je pričakovati kje v sredi decembra.

Nacionalisti poostrili obalno zaporo

Kakor hitro so zlomili nacjonalisti odpor rdečih na severu, so začeli izvajati blokado ali zaporo nad tistim delom španske sredozemske obale, ki je še pod oblastjo rdeče vlade v Valenciji. Brodovje rdečih je zaprto v pristanišču Cartagena in se ne upa nikamor, ker so povsod položene mine. Doslej so omejili nacjonalisti izvajanje blokade na to, da so pustili rdečim bojnim ladjam iz luke in so lovili ter potapljali samo parnike rdečih. Zdaj pa nameravajo onemogočiti pristop v rdeča pristanišča vsem ladjam, naj pripadajo tej ali oni državi. General Franco je poostritev blokade sporočil angleški vladi, ki pa s tem korakom ni prav zadovoljna, ker še ni uradno priznala vojnih pravic ne rdečim in ne nacjonalistom. Najbrž bo dosežen glede poostrene obalne zapore sporazum med Angleži in Francem, saj so

že tozadevna pogajanja v teku med nacjonalisti in med poveljnikom angleškega brodovja v Sredozemskem morju.

Nacionalni narodni svet prisegel

V Burgosu, ki velja za začasno prestolico nacjonalne Španije, se je že vršila z velikimi svečanostmi zaprisega članov vrhovnega narodnega sveta nacjonalistične države. Narodni svet je prisegel zvestobo poglavarju države v zgodovinskem samostanu Huelgas ob navzočnosti kardinala Goma y Tomas, ki je imel ob tej priliki slovesno službo božjo. Slovesni zaprisega so prisostvovali nacjonalistični odličniki z generalom Francem na čelu ter zastopniki tujih držav in cerkvene oblasti.

Japonsko-kitajska vojna.

Za nabavo orožja in streliva je vedno denar

Za obrambo Kitajske je zasiguranih od angleških, ameriških, francoskih in belgijskih finančnikov 100 milijonov dolarjev posojila. Od tega triodstotnega posojila bo kupljenih 1000 letal, 150 poljskih topov, 450.000 šrapnelov in granat za poljske topove, 50 težkih topov, 3000 granat za težke topove, 324 protiletalskih topov, 240 lažjih topov za strelske jarke, 120 gorskih topov, 1.824.000 nabojev za gorske topove in za topove v strelskih jarkih, 20.000 strojnice, 500 milijonov nabojev za puške in strojnice, 10 milijonov likogramov bomb, 2000 telefonskih aparatov, 1000 naprav za poljske radijske postaje, 104 naprave za poljski brzovjav in 20.000 telefonske žice.

Nanking se pripravlja na obrambo

Prestolice Kitajske Nanking se pripravljajo z mrzlično naglico na obrambo. Kitajske oblasti so izdale povelje, da se morajo iz mesta prepeljati v notranjost Kitajske vse umetnine in dragocenosti. V Nankingu so zaustavili ves promet z avtobusi, ker izkpravajo na ulicah strelske jarke in je že vse prepleteno z bodečo žico. Japonci so oddaljeni od ogroženega Nankinga dobrih 100 km in mislijo izvršiti napad nanj sredi decembra. Padec Nankinga je

vprišanje dobrega tedna. Že 1. decembra so namreč razbili Japonci kitajsko prvo obrambno četo na reki Jangce pri trdnjavi Kiangjin. Pohod na Nanking je še oviran radi tega, ker japonske bojne ladje nimajo po reki do prestolice prehoda, katerega ovira močnejša kitajska obramba.

Nov zapletljaj na Daljnem vzhodu

Za 3. decembra v Šangaju napovedana zmagovalna japonska parada se je vršila že 2. decembra in je povzročila zadostni vzrok za prav resne in povsem nove zapletljaje. Japonska vojaška oblast je uredila parado čet tako, da bi čete korakale skozi mednarodno in francosko naselbino v Nantao, odkoder so pričele slavnostni pohod. Napovedani prehod Japoncev je zrllo vse z največjo zaskrbljenostjo, ker nočejo Francija, Anglija in ameriške Združene države priznati japonske nadoblasti nad mednarodno šangajsko naselbino.

Na drugi strani so bili vsi prepričani, da bo prišlo ob priliki japonske parade do kitajskih demonstracij. Iz teh dveh vzrokov so protestirali zastopniki zgoraj omenjenih treh velesil pri japonskem vrhovnem poveljniku proti prehodu japonskih čet. Japonski general Katsuki pa je enostavno odklonil vse ugovore.

Radi neposlušnosti japonskega poveljnika se je zgodilo vse, radi česar je bil vnaprej od velesil posvarjen. Ko so se prikazale japonske čete na veliki ulici evropskega dela Šangaja, je pognal Kitajec sredi med korakajoče vojske bombo, ki je več Japoncev raztrgala, hujše in lažje ranila. Nato so zasedli Japonci v mednarodni koncesiji vsa križišča cest, na ulice so poslali tanke ter postavili strojnice in je bila proglašena nad naselbino japonska nadoblast. Ameriški, angleški in francoski generalni konzuli so odločno protestirali napram takemu nasilju, ki ne izključuje mednarodnih zapletljajev.

Iz ameriške prestolice iz Wašingtona že prihajajo iz merodajnih krogov vesti, da bo treba pred Šangajem zbrati ameriško in angleško vojno brodovje in s tem dokazati Japoncem, da so velesile pripravljene svojo posest na Kitajskem braniti za vsako ceno.

Žrtve rdeče zveri. Počenjanje komunistov v Španiji presega vse, česar bi mogli smatrati sposobne takšne divjake. Pismo španskih škofov opisuje s tisto zmernostjo in stvarnostjo, ki je svojska katoliškim cerkvenim knezom, zločinstva in grozodejstva komunističnih in anarhističnih elementov. Največ je kajpada trpela duhovščina in redovništvo. V tistih škofijah, ki so bile od komunističnih tolp opustošene, je bilo umorjenih do 40% duhovnikov, v nekaterih škofijah celo do 80%. Število umorjenih svetnih duhovnikov znaša 6000. Lovili so jih s psi, gonili preko hribov in gora, iskali jih po vseh kotih in skrivališčih ter jih po večini morili brez sodniškega postopanja. Število svetnih ljudi, ki so bili umorjeni radi svojega političnega in verskega prepričanja, se računa na več kot 300.000. V samem Madridu je bilo

prve tri mesece usmrčenih nad 20.000, in sicer večinoma brez tožbe in sodbe. Preden so komunistični podivjanci umorili svoje nedolžne žrtve, so jih nečloveško mučili, jim odsekali ude, odrezali jezik, izkopali oči, jih žgali, ubijali s sekirami, celo žive zakopali. Težko bo ne samo v cerkveni, marveč celo v svetni zgodovini najti takšna mučenja in grozodejstva, kot so jih komunisti izvršili v Španiji. Požgali in razdejali so nad 20.000 cerkva, kapel, samostanov, cerkvenih in samostanskih poslopij. Uničevali so največje umetnine, oskrnjevali grobove, razpela, podobe Kristusa, Marije in svetnikov. Vse to pa iz brezmejnega sovraštva do Boga, vere in cerkve. Takšno je bilo bogokletno oskrnjevanje in pustošenje, ki ga je pretrpela katoliška cerkev v Španiji, da je mogel poslanec španskih komunistov reči na kongresu brezbožnikov v Moskvi: »Španska je v mnogoterem oziru prekosila delo ruskih sovjetov, ker je cerkev v Španiji popolnoma iztrebljena.«